

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) med utfyllende bestemmelser for Norges idrettshøgskole.

Vedtatt av styret ved Norges idrettshøgskole 27. september 2012, endret 12. november 2015, 1. juni 2017, 3. mai 2018, 8. November 2018, 26. september 2019, 19. desember 2019, 14. mai, 24. september 2020 og 10. mars 2022 med hjemmel i lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

DEL I INNLEDENDE BESTEMMELSER

§ 1 Retningslinjenes virkeområde

Disse anbefalte retningslinjene gjelder all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.). Retningslinjene anbefaler regler om opptak til, gjennomføring og avslutning av ph.d.-utdanningen, herunder fellesgrader og cotutelle (se §24.2)

For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til ph.d.-graden, vises det til Lov om universiteter og høyskoler (2005), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning, Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent (2006) og spesialistkandidat (2010), Forskrift om grader og beskyttede titler (2005), NOKUTs forskrifter om standarder og kriterier for akkreditering og kvalitetsutvikling i UH-sektoren, **NIHs strategiske plan, OVP og studietilsynsforskriften (2017)** og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005).

§ 2 Omfang, innhold og målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskningsvirksomhet av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang. Ph.d.-utdanningens organisering fastsettes i institusjonens forskrifter.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- Godkjent vitenskapelig avhandling
- Godkjent gjennomføring av kursdelen, eventuelt annen godkjent faglig skolering eller kompetanse
- Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

§ 3 Ansvaret for ph.d.-utdanningen

Institusjonens styre har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen.

Styret ved NIH har gitt Komité for forskerutdanning (KFU) ansvaret for

doktorgradsutdanningen ved NIH, herunder at Retningslinjer for graden philosophi doctor (ph.d) med utfyllende bestemmelser følges. Forslag til endringer i retningslinjene med utfyllende bestemmelser skal behandles av KFU og legges frem for styret som fatter endelig vedtak.

§ 4 Kvalitetssikring

Ph.d.-utdanningen omfattes av institusjonens kvalitetssystem.

DEL II OPPTAK

§ 5 Opptak

§ 5.1 Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-utdanningen må søkeren normalt ha en femårig mastergrad, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus. Institusjonen (NIH) kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Institusjonen (NIH) kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelig og i tråd med institusjonens rekrutteringspolitikk og faglige profil.

For å bli opptatt til doktorgradsprogrammet ved NIH, må søkeren normalt ha oppnådd en toårig mastergrad (120 studiepoeng) i idrettsvitenskap/ graden idrettskandidat eller ha annen utdanning på samme nivå med idrett i fagkretsen, eller på annen måte kunne dokumentere idrettsfaglig kunnskap og innsikt på tilsvarende nivå. En mastergrad innen et annet fagområde med idrettsfaglig masteroppgave, kan være et eksempel på dette.

Søkere til doktorgradsstudiet skal ha oppnådd minimum gjennomsnittskarakteren B/2.5 eller bedre i mastergraden/hovedfagsstudiet. Unntak fra dette kravet kan i særskilte tilfeller fravikes for søkere som på bakgrunn av en helhetsvurdering, kan dokumentere omfattende idrettsvitenskapelig kunnskap med særlig vekt på FoU-arbeid.

I særskilte tilfeller vil også søkere med en mastergrad som ikke direkte er knyttet til idrettsvitenskap, men som kan dokumenteres relevant for vitenskapelig belysning av idrettsfaglige problemstillinger, kunne bli tatt opp på programmet. Dette vil kunne være spesielt relevant i tilfeller hvor slik kompetanse vurderes særlig viktig for prosjektets forskningsmessige verdi og kvalitet i gjennomføringen.

Søknaden som skal leveres i 5 eksemplarer, bør inneholde:

-Dokumentasjon for den utdanning som skal ligge til grunn for opptaket. Dette innebærer kopi av vitnemål med karakterer og kopi av eventuelle FoU-arbeider som enten er publisert eller sendt til publisering.

-Prosjektbeskrivelse som omfatter:

- o faglig redegjørelse for prosjektet, herunder målformulering, problemstillinger/hypoteser samt valg av teoretiske tilnærminger og metode. Den fullstendige prosjektbeskrivelsen skal utgjøre maks 10 sider eksklusiv litteraturliste (12 punktsskrift, 1,5 linjeavstand)
- o fremdrift skal inneholde tidsplan pr. semester og skal i tillegg til å vise fremdriften i arbeidet med doktoravhandlingen inneholde plan for gjennomføring av

opplæringsdelen, obligatoriske- og frivalgte emner (jf. § 8.1).

o finansiering

For søkere til stipendiatstilling finansiert av NIH:

Dersom kostnadene til gjennomføring av doktorgradsarbeidet overskrider det annum som er tilgjengelig, skal det redegjøres for finansiering av merkostnaden.

For eksternfinansierte kandidater:

o redegjørelse for finansiering av doktorgradsstudiet (lønn og prosjektkostnader).

Bekreftelse på finansieringen må vedlegges.

o dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser

o eventuelle planer for opphold ved annen institusjon herunder utenlandske forskningsinstitusjoner

o faglig formidling herunder om man planlegger å levere avhandlingen som monografi eller artikkelbasert og planer for presentasjoner ved nasjonale og internasjonale forskningskonferanser

o opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter som vil kunne være til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen.

- Forslag på hovedveileder, samt angivelse av tilknytning til aktivt forskningsmiljø.

Erklæring fra veileder om faglig veiledning i dr.gradsutdanningen skal vedlegges.

Dersom veileder er ekstern skal CV vedlegges.

-Redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger som prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (informanter, pasienter, foreldre etc.).

Institusjonen (NIH) fastsetter søknadsskjema og kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.

Institusjonen (NIH) kan fastsette krav om residensplikt.

Dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, skal søkeren avvises, jf. § 5.3.

Ved søknad om stipendiatstilling oppnevner KFU en sakkyndig komité etter forslag fra instituttleder. Det stilles samme krav til medlemmer i sakkyndig komité som til veileder (jf. §7.1). Innstilling fra komiteen behandles av KFU som fatter vedtak om opptak under forutsetning av tilsetting i stipendiatstilling.

Et predefinert prosjekt innebærer at hovedveileder er utpekt, og at det foreligger en faglig beskrivelse av det predefinerte prosjektet fra det relevante fagmiljøet. Omfang av den faglige beskrivelsen skal være på minimum tre sider og skal inneholde informasjon iht. NFRs mal for forskningsprosjekter (<https://forskningradet.no...>).

Den faglige beskrivelsen skal ligge til grunn for ph.d.-kandidatens arbeid med den endelige prosjektbeskrivelsen og skal legges ved kandidatens prosjektbeskrivelse ved søknad om opptak på ph.d.-programmet. NFRs mal for bedømming benyttes.

KFU oppnevner sakkyndig komité etter forslag fra instituttleder. Forslag til sakkyndig komité skal foreligge ved kandidatens tilsetningstidspunkt. Tilsetning i stipendiatstilling skjer under forutsetning av at kandidaten leverer søknad om opptak til ph.d.- programmet senest innen 6 uker fra tilsetning.

Dersom prosjektbeskrivelsen ikke blir godkjent, får kandidaten anledning til å levere 1 (en) revidert prosjektbeskrivelse. Frist for å levere revidert prosjektbeskrivelse er 14 dager.

Samme komité vurderer kandidatens reviderte versjon.

Dersom kandidaten ikke er tatt opp på dr.gradsprogrammet innen 3 mnd. fra tilsetning kan det gi grunnlag for at kandidaten må fratre sin stipendiatstilling (jfr. § 1-3, Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat .....).

§ 5.2 Infrastruktur

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet. Avgjørelsen om hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av institusjonen. For kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass inngås det avtale mellom institusjon (NIH) og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjekt. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

§ 5.3 Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak baseres på en samlet vurdering av søknaden. Institusjonen (NIH) kan fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere når antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.

I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes lik startdato for finansiering. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag (jfr. NIHs retningslinjer for forlenget tilsetning)

Opptak skal nektes om:

- avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- de immaterialrettslige avtaler som er inngått er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp til ph.d.-utdanningen, jf. § 5.1.

KFU er ansvarlig for avgjørelser angående opptak til doktorgradsutdanningen.

I de tilfeller der den faglige kompetansen ikke er tilstede i KFU, kan KFU innhente uttalelser fra en eller flere sakkyndige personer, eller nedsette en sakkyndig komité.

Ved vurdering av opptak for fast ansatte ved NIH skal det opprettes en kommisjon som bør bestå av tre eksterne medlemmer.

§ 5.4 Avtaleperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier.

Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanning med en progresjon som gir lengre studieløp enn 6 år. Maksimaltid på ph.d.-programmet er 8 år fra startdato. Lovfestede permisjoner og pliktarbeid medregnes ikke.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges avtaleperioden tilsvarende.

Institusjonen (NIH) kan forlenge avtaleperioden etter begrunnet søknad (jfr. retningslinjer for forlenget tilsetting).

Ved innvilget forlengelse kan institusjonen (NIH) sette ytterligere betingelser. Etter opptaksperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter i henhold til ph.d.-avtalen, slik at ph.d.-kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til institusjonens infrastruktur. Kandidaten kan likevel søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

Dersom en ph.d- student ikke har levert avhandlingen til bedømmelse innen 8 år etter opptak, anses studiet som avbrutt. Komité for forskerutdanning kan dispensere fra denne bestemmelsen. Høgskolens styre er klageinstans i slike saker.

Det er utarbeidet et standard avtaleformular for doktorgradsutdanningen ved NIH. Avtalen inngås mellom doktorgradskandidaten, veileder(e) og institutt v/instituttleder så snart som mulig etter opptak.

I tilfeller der doktorgradskandidaten skal utføre sitt forskningsarbeid ved en annen institusjon skal det inngås skriftlig avtale mellom NIH og vedkommende institusjon.

Vesentlig endringer i planen for studiet og/eller skifte av veileder skal godkjennes av KFU etter innstilling fra instituttleder.

§ 5.5 Frivillig avslutning før avtalt tid

Kandidaten og institusjonen kan avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik avslutning av ph.d.-utdanningen skal det fastsettes skriftlig hvordan spørsmål knyttet til eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, rettigheter til resultater mv. skal ordnes.

Ved frivillig avslutning som skyldes kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til

annet program, skal kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.

§5.6 Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift

Når ett eller flere av de følgende vilkårene er oppfylt, kan institusjonen vedta tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen:

- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen.
- Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av framdriftsrapport, jf. § 9.
- Forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid.
- Tvungen avslutning etter reglene her kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som ph.d.-kandidaten selv rår over.
- Vedtak etter paragrafen her fattes av det organet som styret bestemmer. Klager behandles av institusjonens klagenemnd.

§ 5.7 Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver underveis i ph.d.-utdanningen

Ved fusk på eksamener eller prøver underveis i ph.d.-utdanningen, kan institusjonen vedta annullering, jf. universitets- og høyskolelovens § 4-7. Dersom forholdet eller forholdene er så alvorlig at det er å anse som uredelighet, jf. samme lovs § 4-13 (1), jf. forskningsetikklovens § 5, andre ledd, kan institusjonen vedta tvungen avslutning, jf. § 5-8 nedenfor.

Vedtak etter paragrafen her fattes av styret selv eller av institusjonens klagenemnd. Klager behandles av Felles klagenemnd for studentsaker, jf. universitets- og høyskolelovens § 5-1 og forskrift i medhold av denne.

§ 5.8 Tvungen avslutning ved uredelighet

Dersom en ph.d.-kandidat som gjør seg skyldig i vitenskapelig uredelighet, jf. universitets- og høyskolelovens § 4-13 (1), jf. forskningsetikklovens § 5, 2. ledd, kan institusjonen vedta tvungen avslutning.

Vedtak om tvungen avslutning på grunn av uredelighet fattes av det organet som styret bestemmer. Klage over slikt vedtak behandles av departementet eller særskilt klagenemnd oppnevnt av departementet.

§ 5.9 Oppsigelse og avskjed

En ph.d.-kandidat kan sies opp fra sin stilling når det er saklig grunn i virksomhetens eller ph.d.-kandidatens forhold, jf. lov om statens tjenestemenn §§ 9 og 10, eller avskjediges i henhold § til 15.

§ 6 Ph.d.-avtalen

Opptak til institusjonens (NIHs) ph.d.-utdanning formaliseres gjennom skriftlig avtale som underskrives av ph.d.-kandidat, veileder(e) og den institusjon som kandidaten er tatt opp ved (Del A og B av dr.gradsavtalen). Avtalen regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Institusjonen (NIH) fastsetter avtaleskjema.

For ph.d.-kandidater med finansiering fra, tilsetting hos eller andre bidrag fra en ekstern part, nasjonal eller internasjonal, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, institusjonen (NIH) og den eksterne part (Del C av dr.gradsavtalen).

Det er utarbeidet et standard avtaleformular for doktorgradsutdanningen ved NIH. Avtalen inngås mellom doktorgradskandidaten, veileder(e) og institutt v/instituttleder så snart som mulig etter opptak.

Vesentlig endringer i planen for studiet (f.eks endringer i design og problemstillinger) og/eller skifte av veileder skal godkjennes av KFU etter innstilling fra instituttleder.

DEL III GJENNOMFØRING

§ 7 Veiledning

Arbeidet med doktoravhandlingen skal foregå under individuell veiledning. Institusjonen (NIH/den faginstitutt som kandidaten er tilknyttet) og veilederne skal sammen sikre at ph.d.-kandidaten deltar i et aktivt forskningsmiljø.

§ 7.1 Oppnevning av veiledere

Ph.d.-kandidaten skal som hovedregel ha to veiledere, hvor én oppnevnes som hovedveileder. Hovedveileder bør senest oppnevnes på opptakstidspunktet. *Hovedveilederen* har det faglige hovedansvaret for kandidaten. Dersom institusjonen (KFU) oppnevner ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes medveileder fra den gradsgivende institusjon (NIH).

Medveiledere er fagpersoner som gir veiledning innenfor sitt spesialfelt og komplimenterer hovedveileders kompetanse og som slik sett deler det faglige ansvaret for kandidaten med hovedveileder.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel "Om ugildhet" (§ 6-10) gjelder for veilederne.

Alle veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst én av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring fra eller opplæring som veileder av ph.d.-kandidater.

Ph.d.-kandidat og veileder kan be institusjonen om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veileders og kandidats

faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved institusjonen.

Et minimumskrav for hovedveileder er førsteamanuensis kompetanse og doktorgrad. Vedkommende må etter doktorgrad ha vist selvstendig egenproduksjon av vitenskapelig arbeider i publiseringskanaler som er godkjent av Kunnskapsdepartementet til dette formål.

Med vitenskapelig produksjon etter avlagt dr.grad menes at den i omfang skal tilsvare minimum 4 tidsskriftsartikler hvorav en artikkel kan erstattes av to kapitler i bøker, i full lengde eller minimum en bok.

Med selvstendig egenproduksjon menes at man har hatt hovedansvar for minimum et forskningsarbeid/forskningsprosjekt.

Hovedansvaret for arbeidet signaliseres ved at man er eneforfatter eventuelt førsteforfatter eller sisteforfatter på minst 2 arbeider i disipliner der dette signaliserer hovedansvar for arbeidet.

Når det gjelder kravet om at man må være aktiv forsker operasjonaliseres dette til at noen av arbeidene må være blitt til de siste 5 årene.

For å være hovedveileder kreves det normalt tidligere erfaring som medveileder av ph.d.-kandidat.

For å kunne oppnevnes som hoved- eller medveileder må man kunne dokumentere bestått kurs i forskningsveiledning. Kravet om bestått kurs i forskningsveiledning gjelder for alle hoved- og medveiledere. Veiledere med lang praksis for ph.d.-kandidater kan unntas fra dette kravet. Slikt unntak vil også kunne gjelde ved bruk av medveiledere ansatt ved andre institusjoner enn NIH som skal bidra på et spesialfelt innenfor kandidatens fagfelt i ph.d.-arbeidet. Kravet om dokumentert bestått kurs i forskningsveiledning gjøres gjeldende fra 1. januar 2020.

Instituttleder kan ikke ha personalansvar og samtidig være veileder for en ph.d.-kandidat. I tilfeller der instituttleder skal være veileder for en ph.d-kandidat må instituttleder frasi seg personalansvaret for kandidaten, og overføre dette ansvaret til en annen instituttleder.

Når hovedveileder vil gå av for alderspensjon i løpet av kandidatens ph.d.-periode skal det foreligge en plan for hvordan prosessen for veilederskiftet skal gjennomføres ved tidspunkt for opptak av kandidaten i ph.d.-programmet. Ny hovedveileder/tidligere medveileder må normalt være tilsatt ved NIH og ellers oppfylle forskriftens krav til hovedveileder. Hovedveileder som går av for alderspensjon i oppnevningsperioden, skal gis mulighet for å fortsette som medveileder for kandidaten.

Ved oppnevning av medveileder bør man ta hensyn til veilederteamets samlede kompetanse hvilket innebærer at kravet til medveileder ikke behøver å være likt som for hovedveileder.

En hovedveileder skal ha minimum 60% veiledning. Ved forslag til hoved- og medveileder skal fordelingen mellom dem fremgå.

Arbeidsfordeling mellom hovedveileder og medveileder skal nedfelles i doktorgradsavtalen.

§ 7.2 Veiledningens innhold

Kandidat og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling (pr. mail, telefon eller veiledningsmøter). Kontakthypptigheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5.1.

Veilederne plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av forskerutdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, herunder disposisjon, språklig form, dokumentasjon m.v., og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek, arkiv, etc. Videre bør veilederne gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.

§ 8 Opplæringsdel

§ 8.1 Formål, innhold og omfang

Ph.d.-utdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme.

Institusjonen (NIH) har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir utdanning på høyt faglig nivå og i henhold til internasjonal standard, med gjennomføring av et vitenskapelig arbeid, trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i henhold til NIH's kvalifikasjonsrammeverk.

Dersom institusjonen (NIH) ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn to (2) år ved opptaksdato.

Kurs på doktorgradsnivå ved annen institusjon skal godkjennes i samsvar med reglene i Lov om universiteter og høyskoler, § 3 3-4 første ledd.

Opplæringsdelen utgjør til sammen tretti (30) studiepoeng.

Tyve (20) studiepoeng består av følgende obligatoriske emner:

- **Introduksjonsseminar (2 studiepoeng)**
- **Vitenskapsteori og etikk (4 studiepoeng)**
- **Avhandlingsseminar (2 studiepoeng)**
- **Universitetspedagogikk (2 studiepoeng)**
- **Midtveisevaluering av kandidatens eget ph.d.-prosjekt (5 studiepoeng)**
- **Metodekurs innen kvalitativ eller kvantitativ forskningsmetodologi tilpasset kandidatens behov (5 studiepoeng)**

Ti (10) studiepoeng består av valgfrie faglig relevante emner.

De valgfrie emner kan være:

- **Eksternt faglig eller metodologisk relevant ph.d.-kurs**
- **Interne instituttbaserte ph.d.-fagkurs/emner**
- **Andre faglige aktiviteter (inntil 5 studiepoeng):**
  - **Deltagelse på forskningskonferanse med fagfelleevaluering med fremleggelse fra egen forskning (muntlig eller poster) (1 studiepoeng pr. konferanse, maks antall studiepoeng innen denne kategorien er 2 studiepoeng og gjelder for ulike fremleggelser). Deltagelse dokumenteres med abstract og konferanse-program hvor kandidatens deltagelse fremgår samt tidspunkt for konferansen.**
  - **Populærvitenskapelig formidling innen eget fagfelt (antall studiepoeng 1, maks antall studiepoeng innen denne kategorien er 1 studiepoeng). Dokumentasjon av formidling må fremlegges.**
  - **Kurs i forskningsformidling (antall studiepoeng 1, maks antall studiepoeng innen denne kategorien er 1 studiepoeng). Dokumentasjon på gjennomført kurs må fremlegges.**
  - **Studie eller forskningsopphold ved utenlandsk forskningsinstitusjon av minimum en måneds varighet. En måneds opphold gir 2 studiepoeng som er maks antall studiepoeng innen denne kategorien. Plan for oppholdet skal godkjennes av hovedveileder og bekreftes gjennomført av ekstern institusjon. Det skal vedlegges rapport fra oppholdet i etterkant.**
  - **Deltagelse på nasjonalt eller internasjonalt forskningsseminar som går over flere dager tilsvarende minimum 30 timer totalt (antall studiepoeng 2 som er maks antall studiepoeng innen denne kategorien). Bekreftelse på gjennomføring må fremlegges.**

Eksterne kurs/emner skal være på ph.d.-nivå, må være godkjent av KFU i forkant av

kursstart og kunne dokumenteres med kursbevis, karakterutskrift og studiepoeng, innhold, program og pensum.

Midtveisevaluering av kandidatens eget ph.d.-prosjekt skal gjennomføres når kandidaten er midtveis i løpet (fortrinnsvis 3. semester for kandidater med treårs kontrakt og 4. semester for kandidater med fireårs kontrakt) og senest ett år før planlagt innlevering av avhandlingen.

Det stilles krav om å ha gjennomført og bestått alle kurs/aktiviteter ved samtlige eksamener i opplæringsdelen senest innen 6 måneder før kandidaten kan innlevere avhandlingen til bedømming.

Retningslinjer for behandling av fusk eller forsøk på fusk ved eksamen ved NIH gjelder også for innleveringer/prøver i doktorgradsprogrammet.

§ 8.2 Kandidatens rettigheter ved permisjon

Ph.d.-kandidater som har foreldrepermisjon fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med Lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd og NAVs rundskriv til § 14-10, fjerde ledd av 18.12.2006, sist endret 30.06.2009.

§ 9 Rapportering

Institusjonens (NIHs) system for kvalitetssikring av ph.d.-utdanningen skal omfatte tiltak for å avdekke manglende progresjon i avhandlingsarbeidet og kursdel og mangler ved veiledningen samt rutiner for å følge opp avdekkede mangler. Systemet skal normalt omfatte årlig rapportering fra ph.d.-kandidat.

Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller mangelfull fremdriftsrapportering fra kandidaten kan medføre tvungen avslutning av forskerutdanningen før opptaksperiodens utløp, jf. § 5.5. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.

Institusjonen (NIH) kan ved behov kreve særskilt rapportering.

Den enkelte kandidat skal etter hvert år utarbeide en rapport etter fastsatte retningslinjer som redegjør for studieprogresjonen. Instituttleder fyller ut eget punkt i rapporten og signerer deretter rapporten. Veileder skal fylle ut og signere egen rapport etter fastsatte retningslinjer som deretter signeres av instituttleder. Rapportene behandles og godkjennes av KFU.

KFU er ansvarlig for å avdekke manglende progresjon i avhandlings-arbeidet, mangler ved veiledningen samt å iverksette tiltak for å korrigere dette. KFU legger ferdigbehandlet rapporter frem for faginstittuttet til orientering. KFU skal påse at kvalitets-sikringssystemet fungerer og kan ved utilfredsstillende rapporter beslutte at studiet skal avbrytes/termineres.

§ 10 Ph.d.-avhandlingen

§ 10.1 Krav til avhandlingen

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid som oppfyller internasjonale standarder med hensyn til etiske krav, faglig nivå og metode innen fagområdet.

Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur. Avhandlingen kan bestå av en monografi eller en sammenstilling av flere mindre, arbeider. Dersom avhandlingen består av flere mindre arbeider, skal det redegjøres for sammenhengen mellom dem.

Institusjonen bestemmer om en avhandling som er produsert av flere i fellesskap, kan innleveres til bedømmelse dersom de individuelle bidragene kan identifiseres.

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samarbeid med andre forfattere, skal ph.d.-kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder. Dersom avhandlingen hovedsakelig består av artikler, skal kandidaten normalt være førsteforfatter på minst tre av artiklene.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidatens og medforfatterens innsats i hvert enkelt arbeid.

Avhandlingen skal skrives på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Dersom kandidaten ønsker å bruke et annet språk, skal det være søkt særskilt tillatelse til det ved opptaket.

Om artiklene i avhandlingen består av flere språk, så kan kappen være på norsk eller engelsk. Dersom artiklene er skrevet på engelsk, må også kappen være på engelsk.

KFU anbefaler følgende veiledende retningslinjer for kappen ved en artikkelbasert avhandling (ph.d):

Omfanget av avhandlingen skal bestå av kappen og arbeider tilsvarende minimum tre (3) publiserbare forskningsartikler i relevante vitenskapelige tidsskrifter med kandidaten som førsteforfatter. Minst to (2) av artiklene skal være innsendt for publisering og minst en (1) skal være akseptert for publisering. Ved innlevering av en avhandling basert på mer enn tre (3) forskningsartikler stilles det ikke krav om førsteforfatterskap på arbeider utover tre (3) artikler.

Det endelige arbeidet med kappen bør tas mot slutten av doktorgradsarbeidet. Kappen skal fungere som en disposisjon for arbeidet slik at det helhetlige perspektivet kan klargjøres tidlig i arbeidsprosessen. Et slikt innledende arbeid med kappen kan virke bevisstgjørende for det helhetlige perspektivet som avhandlingen skal ha. Samtidig er det naturlig at kappen modifiseres underveis i arbeidet i forhold til hvordan form og innhold i artiklene utvikler seg.

- 1. Kappen bør normalt utgjøre 40-60 sider eksklusive vedlegg og referanser. Kappen***

bør som hovedregel inneholde følgende komponenter: innledning; teoretisk rammeverk, metodologi, kort sammendrag av hver artikkel med begrunnelse for valg av forskningsspørsmål- og eller hypoteser, samlet diskusjon og konklusjon og referanseliste.

- 2. Kappen skal inneholde faglige ajourføringer når det er nødvendig ut fra artiklenes publiseringstidspunkt/tidspunkt for ferdigstilling.*
- 3. Kappen skal sammenstille de problemstillinger og konklusjoner som legges frem i artiklene slik at avhandlingen framtrer som en helhet. Kappen skal presentere resultatene i de enkelte delarbeidene på en slik måte at den indre sammenhengen mellom dem synliggjøres.*
- 4. Kompleksitet og nyanser i funn skal diskuteres i lys av metodiske, vitenskapsteoretiske og teoretiske forhold.*
- 5. Kappen skal synliggjøre og oppsummere avhandlingens bidrag til det aktuelle forskningsfeltet.*
- 6. Kappen skal løfte fram og diskutere etiske forhold ved arbeidet.*
- 7. Kappen skal være utformet av doktoranden alene.*
- 8. Referanselisten som hører til kappen følger etter konklusjonen i kappen. Appendiks skal stå bakerst i avhandlingen, altså etter at artiklene er lagt inn i fulltekst. Instrumenter (f.eks. spørreskjema, intervjuguidelines osv.) som er brukt i forbindelse med dr.gradsarbeidet og prosedyrer for godkjenning av arbeidet skal med i appendiks (personvernombud, biobank osv).*

§ 10.2 Arbeider som ikke godtas

Arbeider eller deler av et arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.prosjektet.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Institusjonen kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested, jf § 13.1.

§ 11 Meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner må reguleres i avtale.

Arbeidsgiverinstitusjonens til enhver tid gjeldende regelverk skal danne utgangspunkt for hvilken meldeplikt ph.d.-kandidater med tilsetning ved institusjonen har for arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet. For ph.d.-kandidater med eksternt arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i avtale mellom institusjonen, ph.d.-kandidaten og den eksterne arbeidsgiver.

For ph.d.-kandidater uten arbeidsgiver, skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i opptaksavtalen mellom institusjonen og ph.d.-kandidaten.

DEL IV FULLFØRING

§ 12 Bedømmelse

§ 12.1 Grunnlag for bedømmelse

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- godkjent vitenskapelig avhandling
- godkjent gjennomføring av opplæringsdelen
- godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

§ 12.2 Tidsbruk fra innlevering til disputas

Institusjonen (NIH) må bestrebe at tiden fra innlevering til disputas er kortest mulig.

Det skal normalt ikke gå mer enn fem (5) måneder fra innlevering til disputas.

Det er hovedveileders ansvar å gjøre ansvarlig instans ved institusjonen (KFU) oppmerksom på at innlevering er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan starte.

§ 13 Innlevering

§ 13.1 Innlevering av avhandlingen

Skriftlig søknad om å få avhandlingen bedømt kan først leveres når opplæringsdelen er godkjent.

Som vedlegg til søknaden skal følge:

- Avhandlingen i godkjent format og i henhold til institusjonens bestemmelser i den form og det antall eksemplarer institusjonen har bestemt.
- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, jf § 5.1.
- Medforfattererklæringer hvor dette er påkrevd i henhold til § 10.1.
- Erklæring om doktorgradsarbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang.
- Erklæring om at doktorgradsarbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.
- Bekreftelse på at opplæringsprogrammet er gjennomført.

Søknaden om å få avhandlingen bedømt sendes til Norges idrettshøgskole v/Avdeling for forskning og bibliotek (AFB) sammen med 6 eksemplarer av avhandlingen.

Institusjonen (KFU) kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke holde høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputas, jf § 18.1.

§ 13.2 Behandling av søknaden

Institusjonen (KFU) behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Søknad som ikke fyller kravene i § 13.1 skal avvises.

§ 14 Oppnevning av bedømmelseskommité

Når Institusjonen (KFU) har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevner den en sakkyndig komité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen og disputasen. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.

Komiteens sammensetning bør normalt være klarlagt ved innleveringstidspunkt.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:

- begge kjønn er representert
- minst ett av medlemmene er uten tilknytning til institusjonen
- minst ett av medlemmene ikke har hovedstilling ved norske institusjoner
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse
- flertallet i bedømmelseskomiteen er eksterne medlemmer

Dersom kriteriene fravikes, skal dette begrunnes særskilt.

Institusjonen fastsetter prosedyre for oppnevning. Komiteens sammensetning skal begrunnes og vise hvordan den samlet dekker avhandlingens fagfelt. Institusjonen utpeker en leder blant komiteens medlemmer eller i tillegg til komiteens medlemmer.

Oppnevnte veiledere og andre som har bidratt til avhandlingen, kan ikke være medlem av bedømmelseskomiteen eller administrere den.

Institusjonen (KFU) kan, når det er påkrevd, oppnevne et settemedlem til bedømmelseskomiteen.

Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité og har anledning til å innlevere skriftlige merknader, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

Veileder foreslår medlemmer av kommisjonen overfor leder av det faginstittutt kandidaten har vært knyttet til. Det skal stilles samme krav til medlemmer av bedømmelseskommité som til hovedveileder (Jf §7.1). Medlemmenes habilitet må vurderes.

Bedømmelseskommitéen oppnevnes av KFU etter forslag fra leder av det faginstittutt kandidaten har vært knyttet til.

Bedømmelseskommitéen ledes av ett internt medlem som er å regne som et fullverdig medlem av komiteen. Komiteens eksterne medlemmer skriver selvstendige vurderinger som sendes til komiteens leder. Leders oppgave er å administrere komiteens arbeid og sammenskrive opponentenes vurderinger til en bedømmelse. Om leder har egne tilføyelser, kan disse flettes inn i teksten. Bedømmelsen skal konkludere med om avhandlingen er verdig å forsvares i en offentlig disputas og være godkjent av komiteens medlemmer.

For at tiden fra innlevering til disputas ikke skal være for lang, bør leder av komiteen så snart avhandlingen er mottatt, kontakte øvrige komitémedlemmer og finne en tentativ disputasdato. Videre bør leder også avklare med komiteen hvem som skal være 1. og 2. opponent.

§ 15 Bedømmelseskomiteens arbeid

§ 15.1 Innhenting av supplerende opplysninger

Bedømmelseskomiteen kan kreve fremlagt ph.d.-kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteen kan be veileder om å gjøre rede for veiledningen og arbeidet med avhandlingen.

§ 15.2 Omarbeiding av innlevert avhandling

Bedømmelseskomiteen kan på grunnlag av den innleverte avhandlingen og eventuelt tilleggsmateriale, jf. § 14.1, anbefale at institusjonen gir tillatelse til mindre omarbeiding før endelig innstilling foreligger. Komiteen skal gi en konkret oversikt over hva kandidaten må omarbeide i skriftlig form.

Tillater institusjonen en mindre omarbeiding av avhandlingen, skal det gis en frist for slik omarbeiding som normalt ikke skal være lengre enn tre (3) måneder. Det skal også fastsettes en ny frist på inntil tre (3) måneder, for oversendelse av komiteens endelige innstilling. Institusjonens vedtak etter denne paragrafen kan ikke påklages av ph.d.-kandidaten.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer vedrørende teori, hypotese, materiale eller metode er nødvendige for at arbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne avhandlingen (jf. § 17)

§ 15.3 Bedømmelseskomiteens innstilling

Bedømmelseskomiteen avgir innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Innstilling og eventuelle dissenser skal begrunnes.

Bedømmelseskomiteens innstilling skal foreligge senest innen tre (3) måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen. Tillater komiteen omarbeiding av avhandlingen, løper ny frist på inntil tre (3) måneder, fra den dato avhandlingen leveres på nytt.

Bedømmelseskomiteens innstilling oversendes institusjonen som forelegger denne for ph.d.kandidaten. Kandidaten gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Hvis kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal institusjonen snarest underrettes skriftlig om dette.

Ph.d.-kandidatens eventuelle merknader skal sendes institusjonen. Institusjonen fatter vedtak i saken i samsvar med § 16.

§ 15.4 Retting av formelle feil i avhandlingen

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.graden.

Ph.d.-kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest fire (4) uker før komiteens frist for avlevering av innstilling og kan bare skje én gang.

§ 16 Institusjonens behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

Institusjonen fatter, på grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling, vedtak om ph.d.avhandlingen er verdig til å forsvares.

Enstemmig innstilling

Dersom komiteen avgir enstemmig innstilling og institusjonen (KFU) finner å legge den enstemmige innstillingen til grunn for sitt vedtak, fatter institusjonen (KFU) selv vedtak i samsvar med den enstemmige innstillingen.

Dersom institusjonen (KFU) finner at det foreligger begrunnet tvil om hvorvidt komiteens enstemmige innstilling skal legges til grunn, skal institusjonen (KFU) selv søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader. Kandidaten gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til tilleggsuttalelsen.

Institusjonen (KFU) fatter vedtak i saken på grunnlag av innstillingen og de innhentede uttalelsene.

Delt innstilling

Dersom komiteen avgir delt innstilling og institusjonen (KFU) finner å legge flertallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, fatter institusjonen (KFU) vedtak i samsvar med flertallets innstilling. Dersom komiteen avgir delt innstilling og institusjonen (KFU) vurderer å legge mindretallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, kan institusjonen (KFU) søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som innen ti (10) arbeidsdager gis anledning til å komme med merknader. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til flertallets innstilling i den opprinnelige komitéinnstillingen, skal denne innstillingen følges. Kandidaten skal underrettes om utfallet etter behandling av uttalelser fra nye sakkyndige.

Dersom minst 2/3 av KFUs tilstedeværende medlemmer finner at det – til tross for en enstemmig komitéinnstilling – foreligger begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes eller ikke, skal KFU oppnevne to sakkyndige, som avgir individuelle uttalelser. KFU kan ikke tilsidesette en enstemmig komitéinnstilling uten støtte i nye

sakkyndige vurderinger. Dersom begge de to sakkyndige slutter seg til konklusjonen i den opprinnelige komitéinnstilling, skal denne innstilling følges. Dersom komitéinnstillingen får støtte fra en av de to nye sakkyndig skal denne innstilling følges så fremt minst 1/3 av KFUs tilstedeværende medlemmer, stemmer for dette.

NIH har utarbeidet praktiske retningslinjer for gangen i doktorgrads vurderingen og disputasen.

§ 17 Ny innlevering

En ph.d.-avhandling som ikke er funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave først seks (6) måneder etter at institusjonen (KFU) har fattet sitt vedtak. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares.

Den komiteen som ved første gangs innlevering har bedømt avhandlingen bør normalt også bedømme avhandlingen ved nyinnlevering.

§ 18 Offentliggjøring av avhandlingen

§ 18.1 Krav til den trykte avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal ph.d.-kandidaten levere avhandlingen til institusjonen i godkjent format (A-4 format) og i henhold til institusjonens bestemmelser, jf. § 13.1.

Ph.d.-kandidaten skal levere et kortfattet sammendrag av avhandlingen på engelsk og norsk. Dersom avhandlingen hverken er skrevet på engelsk eller norsk, skal det i tillegg leveres et sammendrag på avhandlingens språk. Sammendraget skal, i likhet med selve avhandlingen, publiseres offentlig.

§18.2 Offentliggjøring

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to (2) uker før dato for offentlig forsvar. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter omarbeiding på grunnlag av komiteens foreløpige kommentarer, jf. § 15.2. Senere artikkelutgaver enn de som ble sendt inn til bedømmelse, kan ikke benyttes.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en doktorgradsavhandling med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse kan finne sted for at institusjonen og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert ph.d.-utdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres, jf. § 5.3.

Ved publisering av avhandlingen skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for

kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

Ved publisering av ph.d-avhandlingen skal ph.d-kandidater ansatt ved NIH oppgi NIH som adresse. Eksternt ansatte ph.d-kandidater skal oppgi NIH og hovedarbeidsgivers adresse på publikasjoner. Dette gjelder også arbeider som helt eller hovedsakelig er utført under ph.d-utdanningen, men som publiseres senere.

§ 19 Doktorgradsprøve

§ 19.1 Prøveforelesning

Etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse og funnet verdig til å forsvares (jf. § 15), skal ph.d.-kandidaten holde en prøveforelesning. Prøveforelesningen er en selvstendig del av doktorgradsprøven og skal være over oppgitt emne. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon.

Tittel for prøveforelesning kunngjøres for ph.d.-kandidaten ti (10) arbeidsdager før forelesningen. Emnet for forelesningen skal ikke stå i direkte forbindelse med temaet for avhandlingen.

Dersom institusjonen velger å holde prøveforelesningen i forbindelse med disputas, oppgir bedømmelseskomiteen tema for prøveforelesning og forestår selv bedømmingen. Dersom de to prøvene bedømmes separat, oppnevner institusjonen en egen komité for dette som fastsetter tema for prøveforelesningen. Minst ett av bedømmelseskomiteens medlemmer skal da oppnevnes i forelesningskomiteen.

Prøveforelesningen skal skje på avhandlingsspråket med mindre institusjonen (KFU) godkjenner et annet språk.

Dersom kandidaten ønsker at prøveforelesningen skal skje på et annet språk enn avhandlingen, må kandidaten søke om dette samtidig med at det søkes om å få avhandlingen bedømt.

Bedømmelseskomiteen avgjør om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Det skal begrunnes dersom prøveforelesningen anbefales ikke bestått.

Det stilles krav om oppnådd laudabelt resultat/B for å få bestått.

Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.

Prøveforelesningen ved NIH skal rettes inn mot "en tenkt, opplyst, akademisk allmennhet"

i denne sammenheng forstått som "en forsamling idrettsforskere og idrettsstudenter i høyere grads studier".

§ 19.2 Offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

Offentlig forsvar av avhandlingen skal finne sted etter at prøveforelesningen er avholdt og godkjent, og normalt innen to (2) måneder etter at institusjonen har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for det offentlige forsvaret skal kunngjøres minst ti (10) arbeidsdager før det avholdes.

Den komiteen som opprinnelig har bedømt avhandlingen, bedømmer også det offentlige forsvaret. Det offentlige forsvaret skjer på avhandlingsspråket med mindre institusjonen (KFU), etter forslag fra bedømmelseskomiteen, godkjenner et annet språk.

Dersom bedømmelseskomiteen ønsker at forsvaret skal skje på et annet språk enn avhandlingsspråket, må den foreslå dette for KFU samtidig med at bedømmelsen oversendes KFU.

Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av institusjonen (KFU).

Det offentlige forsvaret ledes av den institusjonen bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen. Deretter redegjør ph.d.kandidaten for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Denne redegjørelsen bør ikke overskride 30 minutter.

Førsteopponenten innleder opposisjonen og andreopponenten avslutter opposisjonen. Institusjonen kan eventuelt fastsette en annen oppgavefordeling mellom opponentene og mellom doktoranden og førsteopponenten. Etter at begge opponenter har avsluttet sin opposisjon, gis de øvrige tilstedeværende anledning til å kommentere ex auditorio. En av opponentene avslutter opposisjonen, og disputasleder avslutter disputasen (jf. UHRs anbefalte bestemmelser for evaluering av norske doktorgrader).

Bedømmelseskomiteen avgir innstilling til institusjonen der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av avhandlingen. Innstillingen skal konkludere med om disputasen er godkjent eller ikke godkjent. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen anbefales ikke godkjent.

Bedømmelseskomiteen sender etter disputasen en innstilling til høgskolens styre om hvorvidt studenten bør tildeles philosophiae doctor (PhD). Innberetningen skal inneholde en redegjørelse for hvordan komiteen har vurdert avhandlingen og kandidatens forsvar av denne i disputasen. Innberetningen skal i sin konklusjon fastslå hvorvidt prøvene (avhandling, prøveforelesning og disputas) samlet sett er bestått.

§ 20 Godkjenning av doktorgradsprøve

Institusjonen fatter vedtak om godkjenning av doktorgradsprøven på grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling.

Dersom institusjonen via komiteen ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige, dersom ikke institusjonen har bestemt noe annet.

Dersom institusjonen via komiteen ikke godkjenner disputasen, kan ph.d.-kandidaten forsvare avhandlingen på nytt én gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks (6) måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige.

§ 21 Kreering og vitnemål

På grunnlag av institusjonens innberetning om at opplæringsdelen, avhandlingen og doktorgradsprøven er godkjent, kreeres kandidaten til philosophiae doctor. Vitnemål utstedes av institusjonen. I vitnemålet skal det gis opplysninger om den faglige opplæringen kandidaten har deltatt i. Institusjonen fastsetter hvilke ytterligere opplysninger som skal inngå i vitnemålet.

§ 22 Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Institusjonen skal utstede vedlegg til doktorgradsdiplomet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

DEL V KLAGE, IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSBESTEMMELSER

§ 23 Klage

§ 23.1 Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen kan påklages etter reglene i forvaltningslovens §§ 28 flg. Institusjonen fastsetter prosedyre.

Klage på opptaks og søknadsbehandling, opphør av studieretts og avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, sendes Komité for forskerutdanning (KFU). Hvis KFU opprettholder tidligere vedtak, kan klagen ankes inn til Den sentrale klagenemd.

§ 23.2 Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter Lov om universiteter og høyskoler 1. april 2005, § 5-3 "Klage over karakterfastsetting" og § 5-2 "Klage over formelle feil ved eksamen".

Behandling av mistanke om fusk eller forsøk på fusk følger institusjonenes fastsatte rutiner for dette.

Klage på eksamen i opplæringsprogrammet behandles etter Lov om universiteter og høyskoler og NIHs forskrift om opptak, studier og eksamen.

§ 23.3 Klage over avslag på søknad om bedømmelse, ikke godkjent avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Avslag på søknad om å få avhandlingen bedømt og vedtak om ikke godkjent avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens §§ 28 flg.

Institusjonen fastsetter prosedyre for klagebehandling.

Dersom institusjonen (KFU) finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et utvalg til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelsen og de kriteriene denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 24 Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 24.1 Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for de øvrige bestemmelsene i disse anbefalte retningslinjene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige.

¹

§ 24.2 Fellesgrader

Med fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning, gradstildeling og annet som er beskrevet i disse anbefalte forskriftene. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av: a) et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiemedlemmene, b) et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne, eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgrader skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom institusjonen og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar nærmere retningslinjer for fellesgradssamarbeid, herunder mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

§ 24.3 Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av ph.d.-kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat og bør

bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 24.4 Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 25 Ikrafttredelse

Retningslinjene erstatter NIHs veiledende forskrift av 15. desember 2011.

¹

http://www.uhr.no/documents/En_h_ndbok_for_fellegradssamarbeid_rev_2009_2_.pdf